ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

तृतीय काण्डे - प्रथमः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated August 31, 2022,

- 1. This replaces the earlier version 1.0 dated October 31, 2021
- 2. The corrections found and reported till August 15, 2022 are updated.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number
2nd Version Number
0.0 dated September 3, 2018
1.0 dated October 31, 2021

Table of Contents

3 कृ	ष्ण यजुर्वेदीय	तैत्तिरीय संहित	ा क्रम पाठः	•••••	4
3.1	तृतीय काण्डे	प्रथमः प्रइनः	– न्यूनकर्माभिध	ानं	4
	===:			=====	

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

3.1 तृतीय काण्डे प्रथमः प्रश्नः – न्यूनकर्माभिधानं T.S.3.1.1.1 - Kramam

प्रजापतिरकामयत । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । अकामयत प्रजाः । प्रजाः सृजेय । प्रजा इति प्र – जाः । सृजेयेति । इति सः । स तपः । तपो ऽतप्यत । अतप्यत सः । स सर्पान् । सर्पानसृजत । असृजत सः । सोंऽकामयत । अकामयत प्रजाः । प्रजाः सृजेय । प्रजा इति प्र – जाः । सृजेयेति । इति सः । स द्वितीयम् । द्वितीयमतप्यत । अतप्यत सः । स वया ्सि । वया ﴿स्यसृजत । असृजत सः । सोऽकामयत । अकामयत प्रजाः । प्रजाः सृजेय । प्रजा इति प्र – जाः । सृजेयेति । इति सः । स तृतीयम् । तृतीयमतप्यत । अतप्यत सः । स एतम् । एतम् दीक्षितवादम् । दीक्षितवादमपञ्यत् । दीक्षितवादमिति दीक्षित – वादम् । अपश्यत् तम् । तमवदत् । अवदत् ततः । ततो वै । वै सः ।

स प्रजाः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत यत् । यत् तपः । तपस्तप्त्वा । तप्त्वा दीक्षितवादम् । दीक्षितवादं वदित । दीक्षितवादमिति दीक्षित – वादम् । वदित प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः सृजते । 1 (50/58)

T.S.3.1.1.2 - Kramam

स्जते यत् । यद् वै । वै दींक्षितः । दीक्षितों उमेद्ध्यम् । अमेद्ध्यम् पञ्यति । पञ्यत्यपं । अपास्मात् । अस्माद् दीक्षा । दीक्षा क्रामित । क्रामति नीलम् । नीलमस्य । अस्य हरः । हरो वि । व्येति । एत्यबद्धम् । अबद्धम् मनः । मनो दरिद्रम् । दरिद्रम् चक्षुः । चक्षुः सूर्यः । सूर्यो ज्योतिषाम् । ज्योतिषा । श्रेष्ठः । श्रेष्ठो दीक्षे । दीक्षे मा। मा मा । मा हासीः । हासीरिति । इत्याह । आह न। नास्मात् । अस्माद् दीक्षा । दीक्षाऽप । अप क्रामति । क्रामति न । नास्य । अस्य नीलम् । नीलम् न । न हरः । हरो वि । व्येति । एति यत् । यद् वै । वै दीक्षितम् । दीक्षितमभिवर्.षति । अभिवर्.षति दिव्याः । अभिवर्.षतीत्यभि-वर्.षति । दिव्या आपः ।

ा । आपोऽशान्ताः । अशान्ता ओजः । ओजो बलम् । बलम् दीक्षाम् । दीक्षाम् तपः । 2 (50/51) T.S.3.1.1.3 - Kramam तपो ऽस्य । अस्य निः । निर् घनन्ति । घनन्त्युन्दतीः । उन्दतीर् बलम् । बलम् धत्त । धत्तौजः । ओजो धत्त । धत्त बलम् । बलम् धत्त । धत्त मा। मा में। मे दीक्षाम्। दीक्षाम् मा। मा तपः। तपो निः। निर् विधष्ट । विधिष्टेति । इत्याह । आहैतत् । एतदेव । एव सर्वेम् । सर्वमात्मन्न । आत्मन् धत्ते । धत्ते न । नास्य । अस्यौजः । ओजो बलम् । बलम् न । न दीक्षाम् । दीक्षाम् न । न तपः । तपो निः । निर् घनन्ति । घनन्त्यग्निः । अग्निर् वै । वै दीक्षितस्य । दीक्षितस्य देवता । देवता सः । सोऽस्मात् । अस्मादेतर्.हि । एतर्.हि तिरः । तिर इंव । इव यर्.हि । यर्.हि याति । याति तम् । तमीश्वरम् । ्रा । । । । । । । इश्वरं रक्षां स्ति । रक्षां स्ति हन्तोः । हन्तोर् भद्रात् । 3 (50/50) T.S.3.1.1.4 - Kramam भद्रादिभ । अभि श्रेयः । श्रेयः प्र । प्रेहि । इहि बृहस्पतिः । बृहस्पतिः पुरएता । पुरएता ते । पुरएतेति पुरः – एता । ते अस्तु ।

अस्त्वित । इत्याह । आह ब्रह्म । ब्रह्म वै । वै देवानाम् । देवानाम् बृहस्पतिः । बृहस्पतिस्तम् । तमेव । एवान्वारंभते । अन्वारंभते सः । अन्वारभत इत्यनु-आरभते । स एनम् । एन 🗸 सम् । सम् पारयति । पारयत्या । एदम् । इदमगन्म । अगन्म देवयजनम् । देवयजनम् पृथिव्याः । देवयजनमिति देव – यजनम् । पृथिव्या इति । इत्याह । आह देवयजनम् । देवयजन ए हि । देवयजनमिति देव – यजनम् । होषः । एष पृथिव्याः । पृथिव्या आगच्छति । आगच्छति यः । आगच्छतीत्या – गच्छति । यो यजते । यजते विश्वे । विश्वे देवाः । देवा यत् । यदजुषन्त । अजुषन्त पूर्वे । पूर्व इति । इत्याह । आह विश्वें। विश्वे हि। ह्यंतत्। एतद् देवाः। देवा जोषयन्ते। जोषयन्ते यत् । यद् ब्राह्मणाः () । ब्राह्मणा ऋख्सामाभ्याम् । ऋख्सामाभ्यां यज्षा । ऋख्सामाभ्यामित्यृख्साम – भ्याम् । यजुषा सन्तरन्तः । सन्तरन्त इति । सन्तरन्त इति सम् – तरन्तः । इत्याह । आहर्ख्सामाभ्याम् । ऋख्सामाभ्या 🗸 हि ।

ऋख्सामाभ्यामित्यृंख्साम – भ्याम् । ह्येषः । एष यजुंषा । यजुंषा सन्तरित । सन्तरित यः । सन्तरतीति सम् – तरित । यो यजते । यजते रायः । रायस्पोषेण । पोषेण सम् । समिषा । इषा मदेम । मदेमेति । इत्याह । आहाशिषम् । आशिषमेव । ॥ ॥ ॥ आशिषमित्या – शिषम् । एवैताम् । एतामा । आ शास्ते । शास्त इति शास्ते ॥ ४ (७४/८४) ' (यजमानो- दीक्षां ए-हन्तोर्- ब्राह्मणा-श्रतुर्वि एशतिश्च) (A1) **T.S.3.1.2.1 - Kramam** एष तें। ते गायत्रः। गायत्रो भागः। भाग इति । इति मे । मे सोमाय। सोमाय ब्रूतात्। ब्रूतादेषः। एष ते। ते त्रैष्टुभः। त्रैष्टुभो जागतः। जागतो भागः। भाग इति। इति मे। मे सोमाय। । सोमाय ब्रूतात् । ब्रूताच्छन्दोमानाम् । छन्दोमानाण् साम्राज्यम् । छन्दोमानामिति छन्दः – मानाम् । साम्राज्यम् गच्छ । साम्राज्यमिति साम् – राज्यम् । गच्छेति । इति मे । मे सोमाय । सोमाय ब्रूतात् । ब्रूताद् यः। यो वै। वै सोमम्। सोम ए राजानम्।

राजान ए साम्राज्यम् । साम्राज्यं लोकम् । साम्राज्यमिति साम् – राज्यम् । लोकम् गमयित्वा । गमयित्वा क्रीणाति । साम्राज्यम् छन्दार्ंसि । साम्राज्यमिति साम् – राज्यम् । छन्दार्ंसि खलुं। खलु वै। वै सोमस्य। सोमस्य राज्ञः। राज्ञः साम्राज्यः। साम्राज्यो लोकः । साम्राज्य इति साम् – राज्यः । लोकः पुरस्तात् । पुरस्ताथ् सोमस्य । सोमस्य क्रयात् । क्रयादेवम् । एवमभि । अभि मन्त्रयेत । मन्त्रयेत साम्राज्यम् । साम्राज्यमेव । साम्राज्यमिति साम् – राज्यम् । एवैनम् । 5 (50/56) T.S.3.1.2.2 - Kramam एनं ँलोकम् । लोकम् गमयित्वा । गमयित्वा क्रीणाति । क्रीणाति गच्छति । गच्छति स्वानाम् । स्वाना*र्* साम्राज्यम् । साम्राज्यं ँयः । साम्राज्यमिति साम् – राज्यम् । यो वै । वै तानूनप्त्रस्य । तानूनप्त्रस्य प्रतिष्ठाम् । तानूनप्त्रस्येति तानू-नप्त्रस्य । प्रतिष्ठां वैदं । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । वेद प्रति । प्रत्येव । एव तिष्ठति । तिष्ठति ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति ।

ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति न । न प्राञ्जन्ति । प्राञ्जन्ति न । प्राञ्जन्तीति प्र – अञ्जन्ति । न जुह्वति । जुह्वत्यथे । अथ क्व । क्व तानूनप्त्रम् । तानूनप्त्रम् प्रति । तानूनप्त्रमिति तानू – नप्त्रम् । प्रतिं तिष्ठति । तिष्ठतीति । इति प्रजापतौ । प्रजापतौ मनसि । प्रजापताविति प्रजा – पतौ । मनसीति । इति ब्रूयात् । ब्रूयात् त्रिः । त्रिरवं । अवं जिघ्नेत् । जिघ्नेत् प्रजापतौ । प्रजापतौ त्वा । प्रजापतावितिं प्रजा – पतौ । त्वा मनसि । मनसि जुहोमि । जुहोमीति । इत्येषा । एषा वै । वै तानूनप्त्रस्य । तानूनप्त्रस्य प्रतिष्ठा । तानूनप्त्रस्येति तानू – नप्त्रस्य । प्रतिष्ठा यः । प्रतिष्ठेति प्रति–स्था । य एवम् । एवं वैदं । वेद प्रति । प्रत्येव । एव तिष्ठति ।

तिष्ठति यः । यो वै । 6 (50/60)

T.S.3.1.2.3 - Kramam

तिष्ठन्ना । आ श्रावयेत् । श्रावयेदेषा । एषा वै । वा अद्ध्वर्योः । अद्ध्वर्योः प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा यः । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । य एवम् । एवं वैदं। वेद प्रति। प्रत्येव। एव तिष्ठति। तिष्ठति यत्। यदंभिक्रम्य । अभिक्रम्य जुहुयात् । अभिक्रम्येत्यभि – क्रम्य । जुहुयात् प्रतिष्ठायाः । प्रतिष्ठायां इयात् । प्रतिष्ठाया इति प्रति – स्थायाः । इयात् तस्मात् । तस्माथ् समानत्र । समानत्र तिष्ठता । तिष्ठता होतव्यम् । होतव्यम् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै यः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । यो वै । वा अद्ध्वर्योः । अद्ध्वर्योः स्वम् । स्वं वैद । वेद स्ववान् । स्ववानेव । स्ववानिति स्व-वान् । एव भवति । भवति सुक् । सुग् वै । वा अस्य । अस्य स्वम् । स्वं वायव्यम् । वायव्यमस्य । अस्य स्वम् । ७ (५०/५७) T.S.3.1.2.4 - Kramam स्वम् चमसः । चमसो ऽस्य । अस्य स्वम् । स्वं यत् । यद् वायव्यम् । वायव्यं ँवा । वा चमसम् । चमसं ँवा । वाऽनन्वारभ्य । अनन्वारभ्याश्रावयेत् । अनन्वारभ्येत्यनेनु – आरभ्य । आश्रावयेथ् स्वात् । आश्रावयेदित्या – श्रावयेत् । स्वादियात् ।

```
इयात् तस्मात् । तस्मादन्वारभ्य । अन्वारभ्याश्राव्यम् ।
अन्वारभ्येत्यन् – आरभ्य । आश्राव्य ७ स्वात् ।
॥ ॥
आश्राव्यमित्या – श्राव्यम् । स्वादेव । एव न । नैति । एति यः ।
यो वै । वै सोमम् । सोममप्रतिष्ठाप्य । अप्रतिष्ठाप्य स्तोत्रम् ।
अप्रतिष्ठाप्येत्यप्रति – स्थाप्य । स्तोत्रम्पाकरोति ।
उपाकरोत्यप्रतिष्ठितः । उपाकरोतीत्युप – आकरोति ।
अप्रतिष्ठितः सोमः । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति – स्थितः । सोमो भवति ।
भवत्यप्रतिष्ठितः । अप्रतिष्ठितः स्तोमः । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति–स्थितः ।
स्तोमोऽप्रतिष्ठितानि । अप्रतिष्ठितान्युक्थानि ।
अप्रतिष्ठितानीत्यप्रति – स्थितानि । उक्थान्यप्रतिष्ठितः । अप्रतिष्ठतो
यजमानः । अप्रष्ठित इत्यप्रति – स्थितः । यजमानो ऽप्रतिष्ठितः ।
अप्रतिष्ठितोऽद्ध्वर्युः । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति – स्थितः । अद्ध्वर्युर्
। ॥ । । । । । । वायव्यं वै । वै सोमस्य । सोमस्य प्रतिष्ठा । — ।
प्रतिष्ठा चमसः । प्रतिष्ठेति प्रति–स्था । चमसोऽस्य । अस्य प्रतिष्ठा ।
```

प्रतिष्ठा सोमः । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । सोमः स्तोमस्य । स्तोमस्य स्तोमः । स्तोम उक्थानाम् । उक्थानाम् ग्रहम् । ग्रहं वा () । वा गृहीत्वा। गृहीत्वा चमसम्। चमसं वा। वोन्नीय। उन्नीय स्तोत्रम् । उन्नीयेत्युत् – नीय । स्तोत्रमुपाकुर्यात् । उपाकुर्यात् प्रति । उपाकुर्यादित्युप – आकुर्यात् । प्रत्येव । एव सोमम् । सोम 🖟 स्थापयति । स्थापयति प्रति । प्रति स्तोमम् । स्तोमम् प्रति । प्रत्युक्थानि । उक्थानि प्रति । प्रति यजमानः । यजमानस्तिष्ठति । तिष्ठति प्रति । प्रत्यद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युरित्यद्ध्वर्युः ॥ 8 (69/84) (एव – तिष्ठति यो – वायव्यमस्य – ग्रहं वै – कान्नविज्ञातिश्च) (A2)

T.S.3.1.3.1 - Kramam

यज्ञं वै । वा एतत् । एतथ् सम् । सम् भरिन्ते । भरिन्ते यत् ।
यथ् सोमक्रयण्ये । सोमक्रयण्ये पदम् । सोमक्रयण्या इति
सोम – क्रयण्ये । पदं यज्ञमुखम् । यज्ञमुख्यं हिवर्द्धाने ।
यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । हिवर्द्धाने यर्रहि ।
हिवर्द्धाने इति हिवः – धाने । यर्रहि हिवर्द्धाने । हिवर्द्धाने प्राची ।

हविर्द्धाने इति हविः – धाने । प्राची प्रवर्तयेयुः । प्राची इति प्राची । प्रवर्तयेयुस्तर्हि । प्रवर्तयेयुरिति प्र – वर्तयेयुः । तर्हि तेन । तेनाक्षम् । अक्षमुपं । उपाञ्ज्यात् । आञ्ज्याद् यज्ञमुखे । यज्ञमुख एव । यज्ञमुख इति यज्ञ–मुखे । एव यज्ञम् । यज्ञमनु । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति प्राञ्चम् । प्राञ्चमग्निम् । अग्निम् प्र । प्र हरन्ति । हरन्त्युत् । उत् पत्नीम् । पत्नीमा । आ नयन्ति । नयन्त्यनु । अन्वनार्थि । अनार्सि प्र । प्र वर्तयन्ति । वर्तयन्त्यथे । अथ् वै । वा अस्य । अस्यैषः । एष धिष्णियः । धिष्णियो हीयते । हीयते सः । सो उनु । अनु ध्यायति । ध्यायति सः । स ईश्वरः । ईश्वरो रुद्रः ।

रुद्रो भूत्वा । भूत्वा प्रजाम् । 9 (50/57)

T.S.3.1.3.2 - Kramam

प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र – जाम् । पशून्, यजमानस्य । यजमानस्य शमियतोः । शमियतोर् यर्.हि । यर्.हि पशुम् । पशुमाप्रीतम् । आप्रीतमुदञ्चम् । आप्रीतमित्या – प्रीतम् । उदञ्चम् नयन्ति । नयन्ति तर्.हि । तर्.हि तस्य । तस्य पशुअपणम् । पशुअपणम् । हरेत् । पशुअपणम् । हरेत् तेन ।

तेनैव । एवैनम् । एनम् भागिनम् । भागिनम् करोति । करोति यजमानः । यजमानो वै । वा आहवनीयः । आहवनीयो यजमानम् । आहवनीय इत्या – हवनीयः । यजमानं वै । वा एतत् । एतद् वि । वि कर्.षन्ते । कर्.षन्ते यत् । यदाहवनीयात् । आहवनीयात् पशुश्रपणम् । आहवनीयादित्या – हवनीयात् । पशुश्रपण ए हरन्ति । पशुश्रपणमिति पशु - श्रपणम् । हरन्ति सः । स वा । वैव । एव स्यात् । स्यान् निर्मन्थ्यम् । निर्मन्थ्यं वा । निर्मन्थ्यमिति निः – मन्थ्यम् । वा कुर्यात् । कुर्याद् यजमानस्य । यजमानस्य सात्मत्वाय । सात्मत्वाय यदि । सात्मत्वायेति सात्म – त्वाय । यदि पशोः । पशोरवदानम् । अवदानम् नश्येत् । अवदानमित्यव – दानम् । नश्येदाज्यस्य । आज्यस्य प्रत्याख्यायम् । प्रत्याख्यायमवं । प्रत्याख्यायमितिं प्रति – आख्यायम् । अवं द्येत् । द्येथ् सा । सैव । एव ततः () । ततः प्रायश्चित्तिः । प्रायश्चित्तिर् ये । ये पशुम् । पशुं विमध्नीरन् । विमध्नीरन्. यः । विमध्नीरन्निति वि-मथ्नीरत्न् । यस्तान् । तान् कामयेत । कामयेतार्तिम् । आर्तिमा ।

आर्च्छेयुः । ऋच्छेयुरिति । इति कुवित् । कुविदङ्ग । अङ्गेति । इति नमोवृक्तिवत्या । नमोवृक्तिवत्यर्चा । नमोवृक्तिवत्येति नमोवृक्ति – वत्या । ऋचाऽऽग्नीध्रे । आग्नीध्रे जुहुयात् । आग्नीध्र इत्याग्नि – इधे । जुहुयान्नमोवृक्तिम् । नमोवृक्तिमेव । नमोवृक्तिमिति नमः – वृक्तिम् । एवैषाम् । एषां वृङ्के । वृङ्के ताजक् । ताजगार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छन्ति । ऋच्छन्तीत्युच्छन्ति ॥ 10 (76/90) (भूत्वा – ततः – षड्विण्ञातिश्च) (A3) T.S.3.1.4.1 - Kramam प्रजापतेर् जायमानाः । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । जायमानाः प्रजाः । प्रजा जाताः । प्रजा इति प्र – जाः । जाताश्च । च याः । या इमाः । इमा इतीमाः ॥ तस्मै प्रति । प्रति प्र । प्र वेदय । वेदय चिकित्वान् । चिकित्वार् अनु । अनु मन्यताम् । मन्यतामिति मन्यताम् ॥ इमम् पशुम् । पशुम् पशुपते । पशुपते ते । पशुपत इति पशु – पते । ते अद्य । अद्य बद्ध्नामि । बद्ध्नाम्यग्ने । अग्ने सुकृतस्य । सुकृतस्य मद्ध्ये । सुकृतस्येति सु – कृतस्य ।

मद्ध्य इति मद्ध्ये ॥ अनु मन्यस्व । मन्यस्व सुयजा । सुयजा यजाम । सुयजेति सु – यजा । यजाम जुष्टम् । जुष्टम् देवानाम् । देवानामिदम् । इदमस्तु । अस्तु हव्यम् । हव्यमिति हव्यम् ॥ प्रजानन्तः प्रति । प्रजानन्त इति प्र – जानन्तः । प्रति गृह्णन्ति । गृह्णन्ति पूर्वे । पूर्वे प्राणम् । प्राणमङ्गेभ्यः । प्राणमिति प्र – अनम् । अङ्गेभ्यः परि । पर्याचरन्तम् । आचरन्तमित्या – चरन्तम् ॥ सुवर्गं याहि । सुवर्गमिति सुवः – गम् । याहि पथिभिः । पथिभिर् देवयानैः । पथिभिरितिं पथि – भिः । देवयानैरोषंधीषु । देवयानैरिति देव – यानैः । ओषधीषु प्रति । प्रति तिष्ठ । <mark>तिष्ठा</mark> रारीरैः । श्रीरैरिति शरीरैः ॥ येषामीशे । ईशे पशुपतिः । 11 (50/60) <u>T.S.3.1.4.2 - Kramam</u> पशुपतिः पशूनाम् । पशुपतिरितिं पशु – पतिः । पशूनाम् चतुष्पदाम् । चतुष्पदामुत । चतुष्पदामिति चतुः – पदाम् । उत च । च द्विपदाम् । द्विपदामिति द्वि – पदाम् ॥ निष्क्रीतोऽयम् । निष्क्रीत इति निः – क्रीतः । अयं वैज्ञियम् । यज्ञियम् भागम् ।

भागमेतु । एतु रायः । रायस्पोषाः । पोषा यजमानस्य । यजमानस्य सन्तु । सन्त्विति सन्तु ॥ ये बद्ध्यमानम् । बद्ध्यमानमन् । अनु बद्ध्यमानाः । बद्ध्यमाना अभ्यैक्षन्त । अभ्यैक्षन्त मनसा । अभ्यैक्षन्तेत्यभि – ऐक्षन्त । मनसा चक्षुषा । चक्षुषा च । चेति च ॥ अग्निस्तान् । तां ् अग्रें । अग्रे प्र । प्र मुमोक्तु । मुमोक्तु देवः । देवः प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजया । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजयां सम्विदानः । प्रजयेति प्र – जया । सम्विदान इति सं-विदानः ॥ य आरण्याः । आरण्याः पञ्चवः । पञ्चवो विश्वरूपाः । विश्वरूपा विरूपाः । विश्वरूपा इति विश्व-रूपाः । विरूपाः सन्तः । विरूपा इति वि – रूपाः । सन्तो बहुधा । बहुधैकरूपाः । बहुधैति बहु – धा। एकंरूपा इत्येकं – रूपाः॥ वायुस्तान्। ता⊍् अग्रे। अग्रे प्र। प्र मुमोक्तु । मुमोक्तु देवः । देवः प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजया । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजया सम्वैदानः । प्रजयेति प्र – जया । सम्ँविदान इति सं – विदानः ॥ प्रमुञ्चमाना भुवनस्य । प्रमुञ्चमाना इति प्र – मुञ्चमानाः । 12 (50/62)

T.S.3.1.4.3 - Kramam भुवनस्य रेतः । रेतो गातुम् । गातुम् धत्त । धत्त यजमानाय । यजमानाय देवाः । देवा इति देवाः ॥ उपाकृत ए राशमानम् । उपाकृतमित्युप – आकृतम् । शशमानं यत् । यदस्थात् । अस्थाज् जीवम् । जीवम् देवानाम् । देवानामपि । अप्येतु । एतु पार्थः । पाथ इति पाथः ॥ नानां प्राणः । प्राणो यजमानस्य । प्राण इति प्र – अनः । यजमानस्य पशुना । पशुना यज्ञः । यज्ञो देवेभिः । देवेभिः सह । सह देवयानः । देवयान इति देव – यानः ॥ जीवम् देवानाम् । देवानामपि । अप्येतु । एतु पार्थः । पार्थः सत्याः । सत्याः सन्तु । सन्तु यजमानस्य । यजमानस्य कामाः । कामा इति कामाः ॥ यत् पशुः । पशुर् मायुम् । मायुमकृत । अकृतोरः । उरों वा । वा पद्धिः । पद्धिराहते । पद्धिरितिं पत् – भिः । आहत इत्या – हते ॥ अग्निर् मा । मा तस्मात् । तस्मादेनसः । एनसो विश्वात् । विश्वान् मुञ्चतु । मुञ्चत्व एहंसः । अ एहंस इत्य एहंसः ॥ शमितार उपेतन । उपेतन यज्ञम् । उपेतनेत्युप – ऐतन । यज्ञम् देवेभिः। 13 (50/54)

www.vedavms.in

T.S.3.1.4.4 - Kramam ्ना ॥ ॥ देवेभिरिन्वितम् । इन्वितमितीन्वितम् ॥ पाशात् पशुम् । पशुम् प्र । प्र मुञ्चत । मुञ्चत बन्धात् । बन्धाद् यज्ञपतिम् । यज्ञपतिम् परि । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । परीति परि ॥ अदितिः पाशम । पाशम् प्र । प्र मुमोक्तु । मुमोक्त्वेतम् । एतम् नमः । नमः पशुभ्यः । पशुभ्यः पशुपतये । पशुभ्य इति पशु – भ्यः । पशुपतये करोमि । पशुपतय इति पशु – पतये । करोमीति करोमि ॥ अरातीयन्तमधरम् । अधरम् कृणोमि । कृणोमि यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्मस्तस्मिन्नं । तस्मिन् प्रति । प्रति मुञ्चामि । मुञ्चामि पाशम् । पाशमिति पाशम् ॥ त्वाम् । उ ते । ते दंधिरे । दंधिरे हव्यवाहम् । हव्यवाह एं शृतङ्कर्तारम् । हव्यवाहमिति हव्य – वाहम् । शृतङ्कर्तारमुत । शृतङ्कर्तारमिति ा । । । । । । । । । । । । न्यानियम् । च्यानियम् च । चेति च ॥ अग्ने सदक्षः । सदक्षः सतनुः । सदक्ष इति स – दक्षः । सतनुर्. हि । सतनुरिति स – तनुः । हि भूत्वा । भूत्वाऽथं ।

अथं हव्या । हव्या जातवेदः । जातवेदो जुषस्व । जातवेद इति जात – वेदः । जुषस्वेति जुषस्व ॥ जातवेदो वपया । जातवेद इति जात – वेदः । वपया गच्छ । गच्छ देवान् । देवान् त्वम् () । त्व ् हि । हि होता । होता प्रथमः । प्रथमो बभूथं । बभूथेति बभूथं ॥ घृतेन त्वम् । त्वम् तनुवः । तनुवो वर्द्धयस्व । वर्द्धयस्व स्वाहाकृतम् । स्वाहाकृत्र हिवः । स्वाहाकृतिमिति स्वाहा – कृतम् । हिवरदन्तु । अदन्तु देवाः । देवा इति देवाः ॥ स्वाहा देवेभ्यः । देवेभ्यो देवेभ्यः । देवेभ्यः स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ 14 (66/76) (ईशे – प्रमुञ्चमाना – यज्ञं – त्वर् – षोडश च) (४४) T.S.3.1.5.1 - Kramam प्राजापत्या वै । प्राजापत्या इति प्राजा – पत्याः । वै पश्वः । पशव स्तेषाम् । तेषा 🗸 रुद्रः । रुद्रोऽधिपतिः । अधिपतिर् यत् । अधिपतिरित्यधि – पतिः । यदेताभ्याम् । एताभ्यामुपाकरोति । उपाकरोति ताभ्याम् । उपाकरोतीत्युप – आकरोति । ताभ्यामेव । । एवैनम् । एनम् प्रतिप्रोच्य । प्रतिप्रोच्या । प्रतिप्रोच्येति प्रति–प्रोच्य । ——

आ लभते । लभत आत्मनः । आत्मनोऽनाव्रस्काय । अनाव्रस्काय द्वाभ्याम् । अनावस्कायेत्यना – व्रस्काय । द्वाभ्यामुपाकरोति । उपाकरोति द्विपात् । उपाकरोतीत्युप-आकरोति । द्विपाद् यजमानः । द्विपादिति द्वि – पात् । यजमानः प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या उपाकृत्य । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । उपाकृत्य पञ्च । उपाकृत्येत्युप – आकृत्यं । पञ्चं जुहोति । जुहोति पाङ्काः । पाङ्क्ताः पञ्चवः । पञ्चवः पञ्चन् । पञ्चनेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे मृत्यवे । मृत्यवे वै । वा एषः । एष नीयते । नीयते यत् । यत् पशुः । पशुस्तम् । तम् यत् । यदन्वारभेत । अन्वारभेत प्रमायुकः । अन्वारभेतेत्यनु – आरभेत । प्रमायुको यजमानः । प्रमायुक इति प्र – मायुकः । यजमानः स्यात् । स्यान् नाना । नाना प्राणः । प्राणो यजमानस्य । प्राण इति प्र – अनः । यजमानस्य पशुना । पश्नेति । इत्याह । आह व्यावृत्त्यै । व्यावृत्त्यै यत् । व्यावृत्त्या इति वि-आवृत्त्यै । 15 (50/63)

T.S.3.1.5.2 - Kramam

यत् पशुः । पशुर् मायुम् । मायुमकृत । अकृतेति । इति जुहोति । जुहोति शान्त्यै । शान्त्यै शमितारः । शमितार उपेतन । उपेतनेति । उपेतनेत्युप – एतन । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा – यजुः । एवैतत् । एतद् वपायाम् । वपायां वै । वा आह्रियमाणायाम् । आह्रियमाणायामग्नेः । आह्रियमाणायामित्या – ह्रियमाणायाम् । अग्नेर् मेधः । मेधोऽपं । अप क्रामति । क्रामति त्वाम् । त्वामु । उ ते । ते दंधिरे । दिधिरे हव्यवाहम् । हव्यवाहमिति । हव्यवाहमिति हव्य – वाहम् । इति वपाम् । वपामभि । अभि जुहोति । जुहोत्यग्नेः । अग्नेरेव । एव मेधम् । मेधमव । अव रुन्धे । रुन्धेऽथो । अथो शृतत्वाय । अथो इत्यथों । शृतत्वायं पुरस्ताथ्स्वाहाकृतयः । शृतत्वायेति शृत – त्वायं । पुरस्ताथ्स्वाहाकृतयो वै । पुरस्ताथ्स्वाहाकृतय इति पुरस्तात् – स्वाहाकृतयः । वा अन्ये । अन्ये देवाः । देवा उपरिष्टाथ्स्वाहाकृतयः । उपरिष्टाथ्स्वाहाकृतयोऽन्ये । उपरिष्टाथ्स्वाहाकृतय इत्युपरिष्टात् – स्वाहाकृतयः । अन्ये स्वाहा । स्वाहां देवेभ्यः । देवेभ्यों देवेभ्यः । देवेभ्यः स्वाहां । स्वाहेति । इत्यभितः । अभितो वपाम् () । वपाम् जुहोति । जुहोति तान् । तानेव । एवोभयान् । उभयान् प्रीणाति । प्रीणातीते प्रीणाति ॥ 16 (55/63) (व्यावृत्त्या – अभितो वपां – पञ्च च) (45) <u>T.S.3.1.6.1 - Kramam</u> यो वै । वा अयथादेवतम् । अयथादेवतं ँयज्ञम् । अयथादेवतमित्ययथा – देवतम् । यज्ञमुपचरति । उपचरत्या । उपचरतीत्युप – चरति । आ देवताभ्यः । देवताभ्यो वृश्च्यते । वृश्च्यते पापीयान् । पापीयान् भवति । भवति यः । यो यथादेवतम् । यथादेवतम् न । यथादेवतमिति यथा – देवतम् । न देवताभ्यः । देवताभ्य आ। आ वृश्यते। वृश्यते वसीयान्। वसीयान् भवति। भवत्याग्नेय्या । आग्नेय्यर्चा । ऋचाऽऽग्नींध्रम् । आग्नींध्रमभि । आग्नींध्रमित्याग्नि – इध्रम् । अभि मृशेत् । मृशेद् वैष्णव्या । वैष्णव्या हविर्द्धानम् । हविर्द्धानमाग्नेय्या । हविर्द्धानमिति हविः – धानम् । आग्नेय्या सुचः । सुचो वायव्यया ।

वायव्यान वायव्यानि । वायव्यान्यैन्द्रिया । ऐन्द्रिया सदः ।
सदो यथादेवतम् । यथादेवतमेव । यथादेवतमिति यथा-देवतम् ।
एव यज्ञम् । यज्ञमुप । उप चरित । चरित न । न देवताभ्यः ।
देवताभ्य आ । आ वृश्यते । वृश्यते वसीयान् । वसीयान् भवित ।
भवित युनिजम । युनिजम ते । ते पृथिवीम् । पृथिवीम् ज्योतिषा ।
ज्योतिषा सह । सह युनिजम । युनिजम वायुम् । वायुमन्तरिक्षेण ।
अन्तरिक्षेण ते । 17 (50/56)

T.S.3.1.6.2 - Kramam

ते सह। सह युनज्मि। युनज्मि वाचम्। वाचण् सह। सह

सूर्येण। सूर्येण ते। ते युनज्मि। युनज्मि तिस्रः। तिस्रो विपृचः।

विपृचः सूर्यस्य। विपृच इति वि – पृचः। सूर्यस्य ते।

त इति ते॥ अग्निर् देवता। देवता गायत्री। गायत्री छन्दः।

छन्द उपाण्शोः। उपाण्शोः पात्रम्। उपाण्शोरित्युप – अण्शोः।

पात्रमसि। असि सोमः। सोमो देवता। देवता त्रिष्टुप्।

नित्रुप् छन्दः। छन्दोऽन्तर्यामस्य। अन्तर्यामस्य पात्रम्।

अन्तर्यामस्येत्यन्तः–यामस्य। पात्रमसि। असीन्द्रः। इन्द्रो देवता।

```
देवता जगती । जगती छन्दः । छन्दं इन्द्रवायुवोः । इन्द्रवायुवोः
पात्रम् । इन्द्रवायुवोरितीन्द्र-वायुवोः । पात्रमसि । असि बृहस्पतिः ।
बृहस्पतिर् देवता । देवाताऽनुष्टुप् । अनुष्टुप् छन्दः ।
अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । छन्दो मित्रावरुणयोः । मित्रावरुणयोः पात्रम् ।
मित्रावरुणयोरिति मित्रा – वरुणयोः । पात्रमसि । अस्यश्विनौ ।
अश्विनौ देवता । देवता पङ्क्तिः । पङ्क्ति इछन्दः । छन्दोऽश्विनोः ।
अश्विनोः पात्रम् । पात्रमसि । असि सूर्यः । सूर्यो देवता ।
देवता बृहती ()। बृहती छन्दः। 18 (50/56)
T.S.3.1.6.3 - Kramam
छन्दः शुक्रस्य । शुक्रस्य पात्रम् । पात्रमसि । असि चन्द्रमाः ।
चन्द्रमा देवता । देवता सतोबृहती । सतोबृहती छन्दः । सतोबृहतीति
सतः – बृहती । छन्दो मन्थिनः । मन्थिनः पात्रम् । पात्रमसि ।
ा । ॥ ॥
असि विश्वे । विश्वे देवाः । देवा देवता । देवतोष्णिहा । उष्णिहा
छन्दः । छन्दं आग्रयणस्य । आग्रयणस्य पात्रम् । पात्रमसि ।
। । । ।
असीन्द्रः । इन्द्रो देवता । देवता ककुत् । ककुच्छन्दः ।
छन्दं उक्थानाम् । उक्थानाम् पात्रम् । पात्रमसि । असि पृथिवी ।
```

पृथिवी देवता । देवता विराट् । विराट् छन्दः । विराडिति वि-राट् । न्। न्। न्। न्। जन्दो धुवस्य । धुवस्य पात्रम् । पात्रमिस । असीत्यिस ॥ 19 (33/35)

(अन्तरिक्षेण – बृहती – त्रयस्त्रिङ्शच्च) (A6)

T.S.3.1.7.1 - Kramam

इष्टर्गो वै । वा अद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युर्. यजमानस्य । यजमानस्येष्टर्गः । इष्टर्गः खलुं । खलु वै । वै पूर्वः । पूर्वोऽर्ष्टुः । अर्ष्टुः क्षीयते । क्षीयत आसन्यात् । आसन्यान् मा । मा मन्त्रात् । मन्त्रात् पाहि । पाहि कस्याः । कस्याश्चित् । चिदभिशस्त्याः । अभिशस्त्या इति । अभिशंस्त्या इत्यभि – शस्त्याः । इति पुरा । पुरा प्रांतरनुवाकात् । प्रातरनुवाकाज् जुंहुयात् । प्रातरनुवाकादिति प्रातः – अनुवाकात् । जुहुयादात्मने । आत्मनं एव । एव तत् । तदद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः पुरस्तात् । पुरस्ताच्छर्म । शर्म नहाते । नहाते उनार्त्ये । अनार्त्ये सम्वैशाय । सम्वैशाय त्वा । सम्वैशायेति सम् – वेशाय । त्वोपवेशाय । उपवेशाय त्वा । उपवेशायेत्युप – वेशाय ।

त्वा गायत्रियाः । गायत्रिया स्त्रिष्टुभः । त्रिष्टुभो जगत्याः । जगत्या अभिभूत्यै । अभिभूत्यै स्वाहा । अभिभूत्या इत्यभि – भूत्यै । स्वाहा प्राणापानौ । प्राणापानौ मृत्योः । प्राणापानाविति प्राणं – अपानौ । मृत्योर् मा । मा पातम् । पातम् प्राणापानौ । प्राणापानौ मा । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । मा मा । मा हासिष्टम् । हासिष्टम् देवतासु । देवतासु वै । वा एते । एते प्राणापानयोः । प्राणापानयोर् व्यायच्छन्ते । प्राणापानयोरिति प्राण – अपानयोः । 20 (50/58) T.S.3.1.7.2 - Kramam व्यायच्छन्ते येषाम् । व्यायच्छन्त इति वि – आयच्छन्ते । येषा 🗸 सोमः । सोमः समृच्छते । समृच्छते सम्वैशाय । सुमृच्छत् इति सम् – ऋच्छते । सम्वैशायं त्वा । सम्वैशायेति सं – वेशायं । त्वोपवेशाय । उपवेशाय त्वा । उपवेशायेत्युप – वेशाय । त्वेति । इत्याह । आह छन्दा ्ंसि । छन्दा ्ंसि वै । वै सम्वं शः । सम्वैश उपवेशः । सम्वैश इति सं – वेशः । उपवेश रछन्दोभिः ।

उपवेश इत्युप – वेशः । छन्दोभिरेव । छन्दोभिरिति छन्दः – भिः ।

एवास्य । अस्य छन्दार्सि । छन्दार्सि वृङ्के । वृङ्के प्रेतिवन्ति ।

प्रेतिवन्त्याज्यानि । प्रेतिवन्तीति प्रेति – वन्ति । आज्यानि भवन्ति । भवन्त्यभिजित्यै । अभिजित्यै मरुत्वतीः । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै । मरुत्वतीः प्रतिपदः । प्रतिपदो विजित्यै । प्रतिपद इति प्रति – पदः । विजित्या उभे । विजित्या इति वि – जित्यै । उभे बृहद्रथन्तरे । उभे इत्युभे । बृहद्रथन्तरे भवतः । बृहद्रथन्तरे इति बृहत् – रथन्तरे । भवत इयम् । इयं वाव । वाव रथन्तरम् । रथन्तरमसौ । रथन्तरमिति रथम्-तरम् । असौ बृहत् । बृहदाभ्याम् । आभ्यामेव । एवैनम् । एनमन्तः । अन्तरेति । एत्यद्य । अद्य वाव । वाव रथन्तरम् । रथन्तर७ श्वः । रथन्तरमिति रथम् – तरम् । श्रो बृहत् । बृहदद्याश्वात् । अद्याश्वादेव । अद्याश्वादित्यद्य – श्वात् । एवैनम् । एनमन्तः । अन्तरेति । एति भूतम् । भूतं ँवाव । 21 (50/66) T.S.3.1.7.3 - Kramam वाव रथन्तरम् । रथन्तरम् भविष्यत् । रथन्तरमिति रथम् – तरम् । भविष्यद् बृहत् । बृहद् भूतात् । भूताच्य । चैव । एवैनम् । एनम् भविष्यतः । भविष्यतश्चं । चान्तः । अन्तरेति । एति परिमितम् । परिमितं वाव । परिमितमिति परि – मितम् । वाव रथन्तरम् ।

रथन्तरमपरिमितम् । रथन्तरमिति रथम् – तरम् । अपरिमितम् बृहत् । अपरिमितमित्यपरि – मितम् । बृहत् परिमितात् । परिमिताच्च । परिमितादिति परि – मितात् । चैव । एवैनम् । एनमपरिमितात् । अपरिमिताच्च । अपरिमितादित्यपरि – मितात् । चान्तः । अन्तरेति । एति विश्वामित्रजमदग्नी । विश्वामित्रजमदग्नी वसिष्ठेन । विश्वामित्रजमदग्नी इति विश्वामित्र-जमदग्नी । वसिष्ठेनास्पर्छेताम् । अस्पर्देता ए सः । स एतत् । एतज् जमदिग्नः । जमदिग्नर् विहव्यम् । विहव्यमपञ्यत् । विहव्यमिति वि – हव्यम् । अपञ्यत् तेन । तेन वै । वै सः । स वसिष्ठस्य । वसिष्ठस्येन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् । वीर्यमवृङ्क्त । अवृङ्क्त यत् । यद्' विहव्यम् । विहव्यङ् शस्यते । विहव्यमिति वि–हव्यम् । शस्यतं इन्द्रियम् । इन्द्रियमेव । एव तत् । तद् वीर्यम् । वीर्यं यजमानः । यजमानो भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्के ()। वृङ्के यस्य । यस्य भूया एंसः । भूया एंसो यज्ञक्रतवः । यज्ञक्रतव इति । यज्ञक्रतव इति यज्ञ – क्रतवः । इत्याहुः । आहुः सः । स देवताः । देवता वृङ्के । वृङ्क इति ।

इति यदि । यद्यग्निष्टोमः । अग्निष्टोमः सोमः । अग्निष्टोम ः । । । । । इत्यग्नि–स्तोमः । सोमः परस्तात् । परस्ताथ् स्यात् । स्यादुक्थ्यम् । उक्थ्यम् कुर्वीत । कुर्वीत यदि । यद्युक्थ्यः । उक्थ्यः स्यात् । स्यादितरात्रम् । अतिरात्रम् कुर्वीत । अतिरात्रमित्यति – रात्रम् । कुर्वीत यज्ञक्रतुभिः। यज्ञक्रतुभिरेव। यज्ञक्रतुभिरिति यज्ञक्रतु-भिः। एवास्य । अस्य देवताः । देवता वृङ्के । वृङ्के वसीयान् । वसीयान् भवति । भवतीति भवति ॥ 22 (78/91) (प्राणापानयो – भूतं – वृङ्के – ऽष्टाविङ्शतिश्च) (४७) T.S.3.1.8.1 - Kramam देवशुत आयुः । देवशुत इति देव – शुतः । आयुर् मे । मे तर्पयत । तर्पयत प्राणम् । प्राणम् मे । प्राणमिति प्र – अनम् । मे तर्पयत । तर्पयतापानम् । अपानम् मे । अपानमित्यप – अनम् । मे तर्पयत । तर्पयत व्यानम् । व्यानम् मे । व्यानमिति वि – अनम् । मे तर्पयत । तर्पयत चक्षुः । चक्षुर् मे । मे तर्पयत । तर्पयत श्रोत्रम् । श्रोत्रम् मे । मे तर्पयत । तर्पयत मनः । मनों मे । मे तर्पयत । तर्पयत वाचम् ।

वाचम् मे । मे तर्पयत । तर्पयतात्मानम् । आत्मानम् मे । मे तर्पयत । तर्पयताङ्गानि । अङ्गानि मे । मे तर्पयत । तर्पयत प्रजाम् । प्रजाम् में । प्रजामिति प्र – जाम् । में तर्पयत । तर्पयत पशून् । पशून् में । मे तर्पयत । तर्पयत गृहान् । गृहान् मे । मे तर्पयत । तर्पयत गणान् । गणान् मे । मे तर्पयत । तर्पयत सर्वगणम् । सर्वगणम् मा । सर्वगणमिति सर्व – गणम् । मा तर्पयत । तर्पयत तर्पयत । तर्पयत मा । मा गणाः ॥ **23** (**50/57**) T.S.3.1.8.2 - Kramam गणा में । में मा । मा वि । वि तृषत्र् । तृषत्रोषधयः । ओषधयो वै । वै सोमस्य । सोमस्य विशः । विशो विशः । विशः खलुं । खलु वै । वै राज्ञः । राज्ञः प्रदातोः । प्रदातोरीश्वराः । प्रदातोरिति प्र – दातोः । ईश्वरा ऐन्द्रः । ऐन्द्रः सोमः । सोमोऽवीवृधम् । अवीवृधं ँवः । वो मनसा । मनसा सुजाताः । सुजाता ऋतप्रजाताः । सुजाता इति सु–जाताः । ऋतप्रजाता भगे । ऋतप्रजाता इत्यृतं – प्रजाताः । भग इत् । इद् वः । वः स्याम ।

स्यामेति स्याम ॥ इन्द्रेण देवीः । देवीर् वीरुधः । वीरुधः सम्विदानाः । सम्विदाना अनु । सम्विदाना इति सम्-विदानाः । अनु मन्यन्ताम् । मन्यन्ता ए सर्वनाय । सर्वनाय सोमम् । सोममिति । इत्याह । आहौषधीभ्यः । ओषधीभ्य एव । ओषधीभ्य इत्योषि – भ्यः । एवैनम् । एन ७ स्वायै । स्वायै विञाः । विशः स्वायै । स्वायै देवतायै । देवतायै निर्याच्य । निर्याच्याभि । निर्याच्येति निः – याच्य । अभि षुणोति । सुनोति यः । यो वै । वै सोमस्य । सोमस्याभिषूयमाणस्य । अभिषूयमाणस्य प्रथमः । अभिषूयमाणस्येत्यभि - सूयमानस्य । 24 (50/57) T.S.3.1.8.3 - Kramam प्रथमोऽण्ञुः । अण्ञुः स्कन्दति । स्कन्दति सः । स ईश्वरः । ईश्वर इन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् प्रजाम् । प्रजाम् पर्शून् । प्रजामिति प्र-जाम् । पशून्. यजमानस्य । यजमानस्य निर्.हंन्तोः । निर्.हंन्तोस्तम् । निर्.हंन्तोरिति निः – हन्तोः । तमभि । अभि मन्त्रयेत । मन्त्रयेता । आ मा । माऽस्कान् । अस्कान्थ् सह । सह प्रजया । प्रजया सह । प्रजयेति प्र – जया । सह रायः ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 3.1)

रायस्पोषेण । पोषेणेन्द्रियम् । इन्द्रियम् में । मे वीर्यम् । वीर्यम् मा । मा निः । निर् वधीः । वधीरिति । इत्याशिषम् । आशिषमेव । आशिषमित्या – शिषम् । एवैताम् । एतामा । आ शास्ते । शास्त इन्द्रियस्य । इन्द्रियस्य वीर्यस्य । वीर्यस्य प्रजायै । प्रजायै पशूनाम् । प्रजाया इति प्र – जायै । पशूनामनिर्घाताय । अनिर्घाताय द्रफ्सः । अनिर्घातायेत्यनिः – घाताय । द्रफ्सश्चस्कन्द । चस्कन्द पृथिवीम् । पृथिवीमनुं । अनु द्याम् । द्यामिमम् । इमम् च । च योनिंम् । योनिमनु । अनु यः । यश्च () । च पूर्वः । पूर्व इति पूर्वः ॥ तृतीयं योनिम् । योनिमनु । अनु सञ्चरन्तम् । सञ्चरन्तम् द्रफ्सम् । सञ्चरन्तमिति सम् – चरन्तम् । द्रफ्सम् जुहोमि । जुहोम्यनु । अनु सप्त । सप्त होत्राः । होत्रा इति होत्राः ॥ 25 (60/67) (तर्पयत मा – ऽभिषूयमाणस्य – यश्च – दश च) (४८)

T.S.3.1.9.1 - Kramam

यो वै । वै देवान् । देवान् देवयशसेन । देवयशसेनार्पयति । देवयशसेनेति देव – यशसेन । अर्पयति मनुष्यान् । मनुष्यान् मनुष्ययशसेन । मनुष्ययशसेन देवयशसी । मनुष्ययशसेनेति मनुष्य – यशसेन । देवयशस्येव । देवयशसीति देव – यशसी । एव देवेषु । देवेषु भवति । भवति मनुष्ययशसी । मनुष्ययशसी मनुष्येषु । मनुष्ययशसीति मनुष्य – यशसी । मनुष्येषु यान् । यान् प्राचीनम् । प्राचीनमाग्रयणात् । आग्रयणाद् ग्रहान् । ग्रहान् गृह्णीयात् । गृह्णीयात् तान् । तानुपा ्शु । उपा ्शु गृह्णीयात् । उपा⊌श्चित्युप – अ⊍्शु । गृह्णीयाद् यान् । यानूद्ध्वान् । ऊर्द्ध्वा ७ स्तान् । तानुपब्दिमतः । उपब्दिमतो देवान् । उपब्दिमत इत्युपब्दि-मतः । देवानेव । एव तत् । तद् देवयशसेन । देवयशसेनार्पयति । देवयशसेनेति देव – यशसेन । अर्पयति मनुष्यान् । मनुष्यान् मनुष्ययशसेन । मनुष्ययशसेन देवयशसी । मनुष्ययशसेनेति मनुष्य – यशसेन । देवयशस्येव । देवयशसीति देव – यशसी । एव देवेषु । देवेषु भवति । भवति मनुष्ययशसी ।

मनुष्ययशसी मनुष्येषु । मनुष्ययशसीति मनुष्य – यशसी । मनुष्येष्वग्निः । अग्निः प्रातस्सवने । प्रातस्सवने पात् । प्रातस्सवन इति प्रातः – सवने । पात्वस्मान् । अस्मान्. वैश्वानरः । वैश्वानरो महिना । महिना विश्वशंम्भूः । विश्वशंम्भूरिति विश्व – शम्भूः ॥ स नः । नः पावकः । पावको द्रविणम् । द्रविणम् दधातु । दधात्वायुष्मन्तः । 26 (50/61) T.S.3.1.9.2 - Kramam आयुष्मन्तः सहभक्षाः । सहभक्षाः स्याम । सहभक्षा इति सह – भक्षाः । स्यामेति स्याम ॥ विश्वे देवाः । देवा मरुतः । मरुत इन्द्रः । इन्द्रो अस्मान् । अस्मानस्मिन्न् । अस्मिन् द्वितीये । द्वितीये सर्वने । सर्वने न । न जेह्युः । जह्युरिति जह्युः ॥ आयुष्मन्तः प्रियम् । प्रियमेषाम् । एषां वदन्तः । वदन्तो वयम् । वयम् देवानाम् । देवाना एं सुमतौ । सुमतौ स्याम । सुमताविति सु – मतौ । स्यामेति स्याम ॥ इदम् तृतीयम् । तृतीय ए सवनम् । सवनम् कवीनाम् । कवीनामृतेन । ऋतेन ये । ये चमसम् । चमसमैरयन्त । ऐरयन्तेत्यैरयन्त ॥ ते सौधन्वनाः । सौधन्वनाः सुवः ।

```
तृतीय काण्डे - प्रथमः प्रश्नः - (TS 3.1)
```

सुवरानशानाः । आनशानाः स्विष्टिम् । स्विष्टिम् नः । स्विष्टिमिति सु – इष्टिम् । नो अभि । अभि वसीयः । वसीयो नयन्त् । नयन्त्वितं नयन्तु ॥ आयतनवतीर् वै । आयतनवतीरित्यायतन–वतीः । वा अन्याः । अन्या आहुतयः । आहुतयो हूयन्ते । आहुतय इत्या – हुतयः । हूयन्ते ऽनायतनाः । अनायतना अन्याः । अनायतना इत्यना – यतनाः । अन्या याः । या आघारवतीः । आघारवती स्ताः । आघारवतीरित्याघार – वतीः । ता आयतनवतीः । आयतनवतीर् याः । आयतनवतीरित्यायतन – वतीः । याः सौम्याः । 27 (50/58) <u>T.S.3.1.9.3 - Kramam</u> सौम्यास्ताः । ता अनायतनाः । अनायतना ऐन्द्रवायवम् । अनायतना इत्यंना – यतनाः । ऐन्द्रवायवमादाय । ऐन्द्रवायविमत्यैन्द्र – वायवम् । आदायांघारम् । आदायेत्या – दाय । आघारमा । आघारमित्या – घारम् । आ घारयेत् । घारयेदद्ध्वरः । अद्ध्वरो यज्ञः । यज्ञो ऽयम् । अयमस्तु । अस्तु देवाः । देवा ओषधीभ्यः । ओषधीभ्यः पर्शवे । ओषधीभ्य इत्योषधि-भ्यः । पशवे नः । नो जनाय । जनाय विश्वस्मै । विश्वस्मै भूताय ।

```
भूतायाद्ध्वरः । अद्ध्वरो ऽसि । असि सः । स पिन्वस्व ।
पिन्वस्व घृतवत् । घृतवद् देव । घृतवदिति घृत – वत् । देव सोम ।
सोमेति । इति सौम्याः । सौम्या एव । एव तत् । तदाहुतीः ।
आहुतीरायतनवतीः । आहुतीरित्या – हुतीः । आयतनवतीः करोति ।
आयतनवतीरित्यायतन – वतीः । करोत्यायतनवान् । आयतनवान्
भवति । आयतनवानित्यायतन – वान् । भवति यः । य एवम् ।
एवं वैदं । वेदार्थो । अथो द्यावापृथिवी । अथो इत्यर्थो ।
द्यावापृथिवी एव । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । एव घृतेन ।
घृतेन वि । व्युनति । उनति ते । ते व्युत्ते । ते इति ते ।
व्युत्ते उपजीवनीये । व्युत्ते इति वि – उत्ते । उपजीवनीये भवतः ।
उपजीवनीये इत्युप – जीवनीये । भवत उपजीवनीयः ।
उपजीवनीयो भवति । उपजीवनीय इत्युप – जीवनीयः ।
भवति यः। 28 (50/65)
```

T.S.3.1.9.4 - Kramam

य एवम् । एवं वैदं । वेदैषः । एष ते । ते रुद्र । रुद्र भागः । भागो यम् । यम् निरयाचथाः । निरयाचथास्तम् । निरयाचथा इति निः – अयाचथाः । तम् जुषस्व । जुष्वस्व विदेः । विदेर् गौपत्यम् । गौपत्य ए रायः । रायस्पोषम् । पोष ए सुवीर्यम् । सुवीर्य ए सम्वथ्सरीणाम् । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । सम्वथ्सरीणा 🖃 स्वस्तिम् । सम्वथ्सरीणामिति सं – वथ्सरीणाम् । स्वस्तिमिति स्वस्तिम् ॥ मनुः पुत्रेभ्यः । पुत्रेभ्यो दायम् । दायं वि । व्यभजत् । अभजथ् सः । स नाभानेदिष्ठम् । नाभानेदिष्ठम् ब्रह्मचर्यम् । ब्रह्मचर्यं अभजथ् सः । स आ । आऽगंच्छत् । अगच्छथ् सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीत् कथा । कथा मा । मा निः । निरभाक् । अभागिति । इति न । न त्वा । त्वा निः । निरभाक्षम् । अभाक्षमिति । इत्यंब्रवीत । अबवीदङ्गिरसः । अङ्गरस इमे । इमे सत्रम् । सत्रमासते । आसते ते। ते सुवर्गम्। 29 (50/54)

T.S.3.1.9.5 - Kramam

सुवर्गं लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् न । न प्र । प्र जानन्ति । जानन्ति तेभ्यः । तेभ्यं इदम् । इदम् ब्राह्मणम् । ब्राह्मणम् ब्रूहि । ब्रूहि ते । ते सुवर्गम् । सुवर्गं लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकं ँयन्तः । यन्तो ये । य एषाम् । एषाम् पञ्चां । पशव स्तान् । ता ७ स्ते । ते दास्यन्ति । दास्यन्तीति । इति तत् । तदेभ्यः । एभ्यो ऽब्रवीत् । अब्रवीत् ते । ते सुवर्गम् । सुवर्गं ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकं यन्तः । यन्तो ये । य एषाम् । एषाम् पशवः । पशव आसन् । आसन् तान् । तानस्मै । अस्मा अददुः । अददुस्तम् । तम् पशुभिः । पशुभिश्चरन्तम् । पशुभिरितिं पशु-भिः । चरन्तं ँयज्ञवास्तौ । यज्ञवास्तौ रुद्रः । यज्ञवास्ताविति यज्ञ – वास्तौ । रुद्र आ । आऽगच्छत् । अगच्छथ् सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मम । मम वै। वा इमे । इमे पश्वः । पश्व इति । इत्यदुः । अदुर् वै। वै मह्यम् । 30 (50/55)

T.S.3.1.9.6 - Kramam मह्यमिमान् । इमानिति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीन् न । न वै । वै तस्य । तस्य ते । त ईशते । ईशत इति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीद् यत् । यद् यज्ञवास्तौ । यज्ञवास्तौ हीयते । यज्ञवास्ताविति यज्ञ – वास्तौ । हीयते मम । मम वै । वै तत् । तदिति । इति तस्मात् । तस्माद् यज्ञवास्तु । यज्ञवास्तु न । यज्ञवास्त्वितं यज्ञ–वास्तु । नाभ्यवेत्यम् । अभ्यवेत्य 🗸 सः । अभ्यवेत्यमित्यभि – अवेत्यम् । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् यज्ञे । यज्ञे मा । मा । आ भंज । भजार्थ । अर्थ ते । ते पशून् । पशून् न । नाभि । अभि म स्ये । म स्य इति । इति तस्मैं । तस्मा एतम् । एतम् मन्थिनः । मन्थिनं स७स्रावम् । स ७ स्रावमे जुहोत् । स ७ स्रावमिति सम् – स्रावम् । अजुहोत् ततः । ततो वै । वै तस्य । तस्य रुद्रः । रुद्रः पशून् । पशून् न । नाभि । अभ्यमन्यत । अमन्यत यत्र । यत्रैतम् () । एतमेवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् मन्थिनः । मन्थिनः स७स्रावम् । स७स्रावम् जुहोति । स एस्राविमति सम् – स्रावम् । जुहोति न । न तत्र । तत्र रुद्रः ।

रुद्रः पशून् । पशूनिभ । अभि मन्यते । मन्यत इति मन्यते ॥ **31** (**61/66**) (दधात्वा – यतनवतीर्या – उपजीवनीयो भवति – तेऽ – दुर्वै – यत्रैत – मेकांदश च) (A9) T.S.3.1.10.1 - Kramam जुष्टो वाचः । वाचो भूयासम् । भूयासम् जुष्टः । जुष्टो वाचः । वाचस्पतये । पतये देवि । देवि वाक् । वागिति वाक् ॥ यद् वाचः । वाचो मधुमत् । मधुमत् तस्मिन्न् । मधुमदिति मधु – मत् । तस्मिन् मा । मा धाः । धाः स्वाहा । स्वाहा सरस्वत्यै । सरस्वत्या इति सरस्वत्यै ॥ ऋचा स्तोमम् । स्तोम ए सम् । समर्द्धय । अर्द्धय गायत्रेण । गायत्रेण रथन्तरम् । रथन्तरमिति रथम् – तरम् ॥ बृहद् गायत्रवर्तनि । गायत्रवर्तनीति गायत्र – वर्तनि ॥ यस्ते । ते द्रफ्सः । द्रफ्सः स्कन्दिति । स्कन्दिति यः । यस्तै । ते अर्शुः । अर्शुर् बाहुच्युंतः । बाहुच्युंतो धिषणयोः । बाहुच्युंत इति बाहु – च्युतः । धिषणयोरुपस्थात् । उपस्थादित्युप – स्थात् ॥

अद्ध्वर्योर् वा । वा परि । परि यः । यस्ते । ते पवित्रात् । पवित्राथ् स्वाहाकृतम् । स्वाहाकृतमिन्द्राय । स्वाहाकृतमिति स्वाहा – कृतम् । इन्द्राय तम् । तम् जुंहोमि । जुहोमीति जुहोमि ॥ यो द्रफ्सः । द्रफ्सो अज्ञुः । अज्ञुः पतितः । पतितः पृथिव्याम् । पृथिव्याम् परिवापात् । परिवापात् पुरोडाशात् । परिवापादितिं परि – वापात् । 32 (50/54) T.S.3.1.10.2 - Kramam पुरोडाशात् करम्भात् । करम्भादिति करम्भात् ॥ धानासोमान् मन्थिनः । धानासोमादिति धाना – सोमात् । मन्थिन इन्द्र । इन्द्र शुक्रात् । शुक्राथ् स्वाहाकृतम् । स्वाहाकृतमिन्द्राय । स्वाहाकृतमिति स्वाहा - कृतम् । इन्द्राय तम् । तम् जुहोमि । जुहोमीति जुहोमि ॥ यस्ते । ते द्रफ्सः । द्रफ्सो मधुमान् । मधुमा ए इन्द्रियावान् । मधुमानिति मधु – मान् । इन्द्रियावान्थ् स्वाहाकृतः । इन्द्रियावानितीन्द्रिय – वान् । स्वाहाकृतः पुनः । स्वाहाकृत इति स्वाहा – कृतः । पुनरप्येति । अप्येति देवान् । अप्येतीत्यपि-एति । देवानिति देवान् ॥ दिवः पृथिव्याः । पृथिव्याः परि । पर्यन्तरिक्षात् ।

अन्तरिक्षाथ् स्वाहाकृतम् । स्वाहाकृतमिन्द्राय । स्वाहाकृतमिति स्वाहा – कृतम् । इन्द्राय तम् । तम् जुहोमि । जुहोमीति जुहोमि ॥ अद्ध्वर्युर् वै । वा ऋत्विजाम् । ऋत्विजाम् प्रथमः । प्रथमो युज्यते । युज्यते तेन । तेन स्तोमः । स्तोमो योक्तव्यः । योक्तव्यं इति । इत्यांहुः । आहुर् वाक् । वागग्रेगाः । अग्रेगा अग्रे । अग्रेगा इत्यग्रे – गाः । अग्र एतु । एत्वृजुगाः । ऋजुगा देवेभ्यः । ऋजुगा इत्यृजु – गाः । देवेभ्यो यशः । यशो मयि । मयि दधती । दधती प्राणान् । प्राणान् पशुषु । प्राणानिति प्र – अनान् । पशुषु प्रजाम् । प्रजाम् मयि । प्रजामिति प्र – जाम् । मयि च । 33 (50/61) T.S.3.1.10.3 - Kramam च यजमाने । यजमाने च । चेति । इत्याह । आह वाचम् । वाचमेव । एव तत् । तद् यज्ञमुखे । यज्ञमुखे युनिक । यज्ञमुख इति यज्ञ – मुखे । युनिक वास्तुं । वास्तु वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्यं । यज्ञस्य क्रियते । क्रियते यत् । यद् ग्रहान् । ग्रहान् गृहीत्वा । गृहीत्वा बहिष्यवमानम् । बहिष्यवमान र् सर्पन्ति । बहिष्पवमानमितिं बहिः – पवमानम् । सर्पन्ति पराञ्चः ।

पराञ्चो हि । हि यन्ति । यन्ति पराचीभिः । पराचीभिः स्तुवते । स्तुवते वैष्णव्या । वैष्णव्यर्चा । ऋचा पुनः । पुनरेत्य । एत्योप । एत्येत्या – इत्य । उप तिष्ठते । तिष्ठते यज्ञः । यज्ञो वै । वै विष्णुः । विष्णुर् यज्ञम् । यज्ञमेव । एवाकः । अकर् विष्णो । विष्णो त्वम् । विष्णो इति विष्णो । त्वम् नः । नो अन्तमः । अन्तमः शर्म । र्शम यच्छ । यच्छ सहन्त्य । सहन्त्येति सहन्त्य ॥ प्र ते । ते धाराः । धारा मधुश्रुतः । मधुश्रुत उथ्सम् । मधुश्रुत इति मधु – श्रुतः । उथ्सम् दुह्रते () । दुह्रते अक्षितम् । अक्षितमिति । इत्याह । आह यत् । यदेव । एवास्य । अस्य शयानस्य । शयानस्योपशुष्यति । उपशुष्यति तत् । उपशुष्यतीत्युप – शुष्यति । तदेव । एवास्य । अस्यैतेन । एतेना । आ प्याययति । प्याययतीति प्याययति ॥ 34 (64/70) (परिवापात् – प्रजां मिय – दुह्नते – चतुर्दश च) (A10) T.S.3.1.11.1 - Kramam अग्निना रयिम् । रयिमञ्जवत् । अञ्जवत् पोषम् । पोषमेव । एव दिवेदिवे। दिवेदिव इति दिवे – दिवे ॥ यशसं वीरवत्तमम्।

वीरवत्तममिति वीरवत् – तमम् ॥ गोमा 🗸 अग्ने । गोमानिति गो – मान् । अग्नेऽविमान् । अविमार् अश्वी । अविमानित्यवि – मान् । अश्वी यज्ञः । यज्ञो नृवथ्सखा । नृवथ्सखा सदम् । नृवथ्सखेति नृवत् – सखा । सदमित् । इदप्रमृष्यः । अप्रमृष्य इत्यप्र – मृष्यः ॥ इडावा ए एषः । इडावानितीडा – वान् । एषो असुर । असुर प्रजावान् । प्रजावान् दीर्घः । प्रजावानिति प्रजा – वान् । दीर्घो रियः । रियः पृथुबुध्नः । पृथुबुध्नः सभावान् । पृथुबुध्न इति पृथु – बुध्नः । सभावानिति सभा – वान् ॥ आ प्यायस्व । प्यायस्व सम् । सम् ते । त इति ते ॥ इह त्वष्टारम् । त्वष्टारमग्रियम् । अग्रियं विश्वरूपम् । विश्वरूपमृते । विश्वरूपमिति विश्व – रूपम् । उप ह्वये । ह्वय इति ह्वये ॥ अस्माकमस्तु । अस्तु केवलः । केवल इति केवलः ॥ तन्नः । नस्तुरीपम् । तुरीपमधं । अधं पोषयितु । पोषयितु देवं । देवं त्वष्टः । त्वष्टर् वि । वि रराणः । रराणः स्यस्व । स्यस्वेति स्यस्व ॥ यतो वीरः । वीरः कर्मण्यः । 35 (50/57)

T.S.3.1.11.2 - Kramam कर्मण्यः सुदक्षः । सुदक्षो युक्तग्रावा । सुदक्ष इति सु – दक्षः । युक्तग्रावा जायते । युक्तग्रावेति युक्त – ग्रावा । जायते देवकामः । देवकाम इति देव – कामः ॥ शिवस्त्वष्टः । त्वष्टरिह । इहा । आ गहि । गहि विभुः । विभुः पोषं । विभुरिति वि–भुः । पोषं उत । उत त्मना । त्मनेति त्मना ॥ यज्ञेयज्ञे नः । यज्ञेयज्ञ इति यज्ञे–यज्ञे । न उत् । उदव । अवेत्यव ॥ पिशङ्गरूपः सुभरः । पिशङ्गरूप इति पिशङ्गं – रूपः । सुभरों वयोधाः । सुभर इति सु – भरः । वयोधाः श्रुष्टी । वयोधा इति वयः-धाः । श्रुष्टी वीरः । वीरो जायते । जायते देवकामः । देवकाम इति देव – कामः ॥ प्रजाम् त्वष्टा । प्रजामिति प्र – जाम् । त्वष्टा वि । वि ष्यंतु । स्यतु नाभिम् । नाभिमस्मे । अस्मे अथं । अस्मे इत्यस्मे । <mark>अथा</mark> देवानाम् । देवानामपि । अप्येतु । एतु पार्थः । पाथ इति पार्थः ॥ प्र णः । नो देवी । देव्या । आ नः । नो दिवः । दिव इति दिवः ॥ पीपिवार्सर् सरस्वतः । सरस्वतः स्तनम् । स्तनं यः । यो विश्वदर् शतः । विश्वदर् शत इति विश्व – दर् शतः ॥

धुक्षीमिह प्रजाम् । प्रजामिषम् । प्रजामिति प्र – जाम् । — ॥ इषमितीषम् ॥ 36 (50/60)

T.S.3.1.11.3 - Kramam

ये ते । ते सरस्वः । सरस्व ऊर्मयः । ऊर्मयो मधुमन्तः । मधुमन्तो घृतश्चतः । मधुमन्त इति मधु – मन्तः । घृतश्चुत इति घृत-श्चुतः ॥ तेषाम् ते । ते सुम्नम् । सुम्नमीमहे । ईमह इतीमहे ॥ यस्य व्रतम् । व्रतम् पशवः । पशवो यन्ति । यन्ति सर्वे । सर्वे यस्य । यस्य व्रतम् । व्रतमुपतिष्ठन्ते । उपतिष्ठन्त आपः । उपतिष्ठन्त इत्युप – तिष्ठन्ते । आप इत्यापः ॥ यस्य व्रते । व्रते पुष्टिपतिः । पुष्टिपतिर् निविष्टः । पुष्टिपतिरिति पुष्टि – पतिः । निर्विष्ट स्तम् । निविष्ट इति नि – विष्टः । तर्ं सरस्वन्तम् । सरस्वन्तमवसे । अवसे हुवेम । हुवेमेति हुवेम ॥ दिव्य ए सुपर्णम् । सुपर्णं वयसम् । सुपर्णमिति सु – पर्णम् । वयसम् बृहन्तम् । बृहन्तमपाम् । अपाम् गर्भम् । गर्भं वृषभम् । वृषभमोषधीनां । ओषधीनामित्योषधीनाम् ॥ अभीपतो वृष्ट्या । वृष्ट्या तर्पयन्तम् । तर्पयन्तम् तम् । त ए सरस्वन्तम् । सरस्वन्तमवसे । अवसे हुवेम । हुवेमेति हुवेम ॥

सिनीवालि पृथुष्टुके । पृथुष्टुके या । पृथुष्टुक इति पृथु – स्तुके । या देवानाम् । देवानामसि । असि स्वसा । स्वसेति स्वसा ॥ जुषस्व हव्यम् । हव्यमाहुतम् । 37 (50/56)

T.S.3.1.11.4 - Kramam

आहुं तम् प्रजाम् । आहुं तमित्या – हुतम् । प्रजाम् देवि । प्रजामिति प्र–जाम् । देवि दिदिङ्घि । दिदिङ्घि नः । न इति नः ॥ या सुपाणिः । सुपाणिः स्वङ्गुरिः । सुपाणिरिति सु – पाणिः । स्वङ्गुरिः सुषूमा । स्वङ्गुरिति सु - अङ्गुरिः । सुषूमां बहुसूवरी । सुषूमेति सु – सूमा । बहुसूवरीति बहु – सूवरी ॥ तस्यै विश्पलियै । विश्पनियै हविः । हविः सिनीवाल्यै । सिनीवाल्यै जुहोतन । जुहोतनेति जुहोतन ॥ इन्द्रं वः । वो विश्वतः । विश्वतस्परि । परीन्द्रम् । इन्द्रम् नरः । नर इति नरः ॥ असितवर्णा हरयः । असितवर्णा इत्यसित – वर्णाः । हरयः सुपर्णाः । सुपर्णा मिहः । सुर्पणा इति सु-पर्णाः । मिहो वसानाः । वसाना दिवम् । दिवमुत् । उत् पतन्ति । पतन्तीति पतन्ति ॥ त आ । आऽववृत्रन्त् । अववृत्रन्थ् सदनानि । सदनानि कृत्वा । कृत्वा ऽऽत् । आदित् । इत् पृथिवी ।

पृथिवी घृतैः । घृतैर् वि । व्युद्यते । उद्यत इत्युद्यते ॥ हिरण्यकेशो रजसः । हिरण्यकेश इति हिरण्य – केशः । रजसो विसारे । विसारेऽहिः । विसार इति वि – सारे । अहिर् धुनिः । धुनिर् वातः । वात इव । इव धर्जीमान् । धर्जीमानिति धर्जीमान् ॥ श्चिभाजा उषसः । श्चिभाजा इति श्चि – भ्राजाः । उषसो नवेदाः । 38 (50/60) T.S.3.1.11.5 - Kramam नवेदा यशस्वतीः । यशस्वतीरपस्युवः । अपस्युवो न । न सत्याः । सत्या इति सत्याः ॥ आ ते । ते सुपर्णाः । सुपर्णा अमिनन्त । सुपर्णा इति सु – पर्णाः । अमिनन्त एवैः । एवैः कृष्णः । कृष्णो नोनाव । नोनाव वृषभः । वृषभो यदि । यदीदम् । इदमितीदम् ॥ शिवाभिर् न । न स्मयमानाभिः । स्मयमानाभिरा । आ ऽगात् । अगात् पतन्ति । पतन्तिमिहः । मिहः स्तनयन्ति । स्तनयन्त्यभा । अभ्रेत्यभा ॥ वाश्रेवं । इव विद्युत् । विद्युन् मिमाति । विद्युदितिं वि – द्युत् । मिमाति वथ्सम् । वथ्सम् न । न माता । माता सिषक्ति । सिषक्तीति सिषक्ति ॥ यदेषाम् । एषां वृष्टिः ।

वृष्टिरसर्जि । असर्जीत्यसर्जि ॥ पर्वतश्चित् । चिन् महि । महि वृद्धः । वृद्धो बिभाय । बिभाय दिवः । दिवश्चित् । चिथ् सानु । सानु रेजत । रेजत स्वने । स्वने वः । व इति वः ॥ यत् क्रीडथ । ज्रीडथ मरुतः । मरुत ऋष्टिमन्तः । 39 (50/52)

T.S.3.1.11.6 - Kramam

ऋष्टिमन्त आपः । ऋष्टिमन्त इत्यृष्टि – मन्तः । आप इव । इव सिधयञ्चः । सिधियञ्चो धवद्ध्वे । धवद्ध्व इति धवद्ध्वे ॥ अभि क्रन्द । क्रन्द स्तनयं । स्तनयं गर्भम् । गर्भमा । आ धाः । धा उदन्वता । उदन्वता परि । उदन्वतेत्युदन्न – वता । परि दीय । दीय रथेन । रथेनेति रथेन ॥ दृति एं सु । सु कर्ष । कर्ष विषितम् । विषितम् न्यञ्चम् । विषितमिति वि – सितम् । न्यञ्च ए समाः । समा भवन्तु । भवन्तू इता । उद्वता निपादाः । उद्वतेत्युत् – वता । निपादा इति नि – पादाः ॥ त्वम् त्या । त्या चित् । चिदच्युत । अच्युताग्ने । अग्ने पशुः । पशुर् न । न यवसे । यवस इति यवसे ॥ धामा ह । ह यत् । यत् ते । ते अजर । अजर वना । वना वृश्चन्ति । वृश्चन्ति शिक्वसः । शिक्वस इति शिक्वसः ॥

अग्ने भूरीणि । भूरीणि तव । तव जातवेदः । जातवेदो देव ।
जातवेद इति जात – वेदः । देव स्वधावः । स्वधावो ऽमृतस्य ।
स्वधाव इति स्वधा – वः । अमृतस्य धाम । धामेति धाम ॥ याश्च ।

च मायाः । 40 (50/56)

T.S.3.1.11.7 - Kramam

माया मायिनाम् । मायिनां ँविश्वमिन्व । विश्वमिन्व त्वे । विश्वमिन्वेति विश्वम् – इन्व । त्वे पूर्वीः । त्वे इति त्वे । पूर्वीः सन्दधुः । सन्दधुः पृष्टबन्धो । सन्दधुरिति सं – दधुः । पृष्टबन्धो इति पृष्ट – बन्धो ॥ दिवो नः । नो वृष्टिम् । वृष्टिम् मरुतः । मरुतो ररीद्ध्वम् । ररीद्ध्वम् प्र। प्र पिन्वत । पिन्वत वृष्णः । वृष्णो अश्वस्य । अश्वस्य धाराः । धारा इति धाराः ॥ अर्वाङेतेन । एतेन स्तनयित्नुना । स्तनयित्नुना । एहिं । इह्यपः । अपो निषिञ्चन्न् । निषिञ्चन्नसुरः । निषिञ्चन्निति नि – सिञ्चन्न् । असुरः पिता । पिता नः । न इति नः ॥ पन्वन्त्यपः । अपो मरुतः । मरुतः सुदानवः । सुदानवः पयः । सुदानव इति सु – दानवः । पयो घृतवत् । घृतवद् विदथेषु । मृतवदिति घृत – वत् । विदथेष्वाभुवः । आभुव इत्या – भुवः ॥

अत्यम् न । न मिहे । मिहे वि । वि नयन्ति । नयन्ति वाजिनम् ।

वाजिनमुथ्सम् । उथ्सम् दुहन्ति । दुहन्ति स्तनयन्तम् ।

स्तनयन्तमक्षितम् । अक्षितमित्यक्षितम् ॥ उदपुतो मरुतः ।

उदपुत इत्युद – प्रुतः । मरुतस्तान् । ता ् इयर्त वृष्टिम् ।

वृष्टिं ये । 41 (50/57)

T.S.3.1.11.8 - Kramam

ये विश्वे । विश्वे मरुतः । मरुतो जुनन्ति । जुनन्तीति जुनन्ति ॥ क्रोशाति गर्दा। गर्दा कन्या। कन्येव। इव तुन्ना। तुन्ना पेरुम्। पेरुम् तुञ्जाना । तुञ्जाना पत्या । पत्येव । इव जाया । जायेति जाया ॥ घृतेन द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी मधुना । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । मधुना सम् । समुक्षत । उक्षत पर्यस्वतीः । पर्यस्वतीः कृणुत । कृणुतापः । आप ओषधीः । ओषधीरित्योषधीः ॥ ऊर्जम् च । च तत्र । तत्र सुमतिम् । सुमतिम् च । सुमतिमिति सु-मतिम् । च पिन्वथ । पिन्वथ यत्र । <mark>यत्र</mark>ो नरः । नरो मरुतः । मरुतः सिञ्चथ । सिञ्चथा मधु । मध्विति मधु ॥ उदु । उ त्यम् । त्यम् चित्रम् । चित्रमिति चित्रम् ॥ और्वभृगुवच्छुचिम् ।

और्वभृगुवदित्यौर्वभृगु – वत् । शुचिमप्नवानवत् । अप्नवानवदा । अप्नवानवदित्यप्नवान – वत् । आ हुवे । हुव इति हुवे ॥ अग्नि 🗸 संमुद्रवाससम् । समुद्रवाससमिति समुद्र – वाससम् ॥ आ सवम् । सवर् सवितुः । सवितुर् यथा । यथा भगस्य () । भगस्येव । इव भुजिम् । भुजिल् हुवे । हुव इति हुवे ॥ अग्निल् समुद्रवाससम् । समुद्रवाससमिति समुद्र – वाससम् ॥ हुवे वातस्वनम् । वातस्वनम् कविम् । वातस्वनमिति वात – स्वनम् । कविम् पर्जन्यक्रन्द्यम् । पर्जन्यक्रन्द्य सहः । पर्जन्यक्रन्द्यमिति पर्जन्य – क्रन्द्यम् । सह इति सहः ॥ अग्नि एं संमुद्रवाससम् । समुद्रवाससमिति समुद्र – वाससम् ॥ 42 (62/68) (वीर - इषएं - हव्य - मुषसो - मरुत - श्च - वृष्टिं - भगस्य – द्वादश च) (A11)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 3:-। । (प्रजापतिरकामयता – ऽग्निं⊍् समुद्रवाससं)

> ॥ हरिः ओं ॥ ॥ तृतीय काण्डे प्रथमः प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥ ———————————

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 3.1)

<u>Details of Panchati , Padam and Krama Vaakyam for Kandam 3 , Prasanam 1 (TS 3.1)</u>

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	4	224	243
Anuvakam 2	4	219	257
Anuvakam 3	2	126	147
Anuvakam 4	4	216	252
Anuvakam 5	2	105	126
Anuvakam 6	3	133	147
Anuvakam 7	3	178	215
Anuvakam 8	3	160	181
Anuvakam 9	6	311	359
Anuvakam 10	3	164	185
Anuvakam 11	8	412	466
Total →	42	2248	2578